

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3722/2022
10.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Весне Станковић и Јелене Ивановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јасна Мркшић адвокат из ..., против тужене Управе за заједничке послове покрајинских органа са седиштем у Новом Саду, коју заступа Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2581/22 од 15.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 10.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2581/22 од 15.06.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2581/22 од 15.06.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2440/2021 од 28.03.2022. године у првом, другом, трећем и четвртном ставу изреке тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тужила тражила да се обавезе тужена да за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године исплати накнаду за исхрану у току рада у износу од 104.642,16 динара са законском затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате и износ од 15.984,53 динара на име законске затезне камате обрачунате за период од доспелости сваког појединачног месечног износа до 12.06.2021. године, као и накнаду регреса за коришћење годишњег одмора у износу од 108.798,18 динара са законском затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате и износ од 15.716,06 динара на име законске затезне камате обрачунате за период од доспелости сваког појединачног месечног износа до 12.06.2021. године, да за тужилу изврши уплату разлике доприноса за пензијско и инвалидско осигурање надлежном фонду пензијског и инвалидског осигурања за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, на основицу коју чине износи главнице накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, те да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 46.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужила да на име трошкова парничног поступка исплати туженој износ од 74.900,00 динара у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2440/2021 од 28.03.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године исплати тужиљи накнаду за исхрану у току рада у износу од 104.642,16 динара са законском затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате и износ од 15.984,53 динара на име законске затезне камате обрачунате за период од доспелости сваког појединачног месечног износа до 12.06.2021. године, као и накнаду регреса за коришћење годишњег одмора у износу од 108.798,18 динара са законском затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате и износ од 15.716,06 динара на име законске затезне камате обрачунате за период од доспелости сваког појединачног месечног износа до 12.06.2021. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да за тужиљу изврши уплату разлике доприноса за пензијско и инвалидско осигурање надлежном фонду пензијског и инвалидског осигурања за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године на основицу коју чине износи главнице накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора из става другог изреке пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиљи трошкове парничног поступка у износу од 46.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом петим изреке, тужиља је ослобођена обавезе плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2581/22 од 15.06.2022. године одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2440/21 од 28.03.2022. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, посебна ревизија тужене у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе по питању права за послених у државним органима и јавним службама на исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, због чега је одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиљина плата у спорном периоду обрачунавана је применом коефицијента 7,45, прописаног Покрајинском уредбом о платама, накнади трошкова, отпремнини и другим примањима постављених и запослених лица у органима Аутономне покрајине Војводине на основицу коју је одредила Влада Републике Србије. Тако обрачуната и исплаћена плата у утуженом периоду никада није била виша од минималне зараде, а када је била нижа тужиљина плата је коригована – допуњавана до њене висине. У обрачунским листама нису исказивани исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом прописа цитираним у образложењу првостепене пресуде усвојили тужбени захтев, са образложењем да са исплатом минималне зараде тужиљи нису исплаћене накнаде које су предмет овог спора јер минимална зарада, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, исте не садржи. По становишту судова, Закон о платама у државним органима и јавним службама (одредбе чланова 1. – 4.) у погледу минималне зараде нема карактер посебног закона јер тај институт не регулише на другачији начин. Због тога је, у недостатку прописаних параметара за обрачун трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, њихова висина утврђена по аналогiji – према критеријумима из Колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности Републике Србије која се финансирају из буџета.

По становишту Врховног касационог суда, нижестепени судови су у овом спору погрешно применили материјално право.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник Републике Србије“ број 34/01 ... 86/19) прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у државним органима и јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 3. став 1. тог закона прописано је да основица за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне Скупштине Републике Србије. Према одредби члана 4. став 1. наведеног закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а по ставу 2. истог члана коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Коефицијент за обрачун и исплату плата запослених у државним органима и јавним службама утврђени су Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у државним органима и јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама.

Одредбом члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог и за исхрану у току рада, ако послодавац то право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбе тог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено (члан 2. став 2.).

У конкретном случају, тужиља је запослена у органу Аутономне покрајине Војводине, па се на утврђивање и обрачун њене плате као и накнада и додатака по основу рада примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у државним органима. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права и обавезе и одговорности запослених у државним органима нису другачије уређене. С обзиром да је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду. Пошто је накнада трошкова за исхрану у

току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у утуженом периоду тужиљи исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њене плате, не припада јој право на додатну исплату накнаде и трошкова које тужбом потражује, без обзира на чињеницу да јој је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

Са свега наведеног, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка донета је применом члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и члана 154. ЗПП. Туженој су досуђени трошкови за састав одговора на тужбу и једног поднеска у износу од по 9.000,00 динара, жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара и заступање на два одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**